

Esprui i la singular paradoxa del gran poeta desconegut

► El periodista Agustí Pons va presentar dijous la biografia «Esprui, transparent» a Manresa i va destacar la vigència de l'obra de l'escriptor

Crònica

TONI MATA I RIU | MANRESA

Poques vanitats corporatives poden ser tan susceptibles com les del gremi universitari i acadèmic. Agustí Pons (Barcelona, 1947) va sentir el pes de la sospita -en el millor dels casos, d'una indulgent desconfiança- quan es va saber que estava escrivint la biografia de Salvador Esprui (1913-1985). «A veure què farà aquest, ara», va notar l'escriptor i periodista a qui el rumor xiuxiuejava a les orelles. Però, avesat als reptes, va fer seu un personatge amb qui va departir «dia rere dia, i no dic nit rere nit perquè sona malament» durant tres anys i del qual ha publicat un extens retrat -*Esprui, transparent* (Proa, 2013)- que vol ajudar a divulgar entre el gran públic una figura «encara poc coneguda, tot i que molt estudiada». Pons va parlar dijous al vespre d'aquesta paradoxa en una xerrada a la Llibreria Petit Parcir de Manresa organitzada per Òmnium Bages.

«Després de tractar-lo, he arribat a una conclusió òbvia: Esprui

és un dels grans homes de lletres que ha donat Catalunya, comparable a Lull, Verdaguier i Maragall». Pons va reblar el clau afegint que «Esprui és molt més important del que ens hem pensat la majoria, i ho és per la qualitat de la seva obra i per la seva ambició». Per exemplificar l'afirmació, va explicar que l'obra de teatre *Primera història d'Esther* parla dels fets posteriors als que relata Verdi a l'òpera Nabucco. «Verdi i Esprui junts!», va apuntar.

El gran problema que va afrontar Agustí Pons va ser l'enorme quantitat de bibliografia que ha generat l'estudi de la trajectòria vital i literària d'Esprui. «Se n'han escrit entre vuit i deu mil pàgines, sis mil cinc-cents de les quals en els setze volums, dels vint-i-un previstos, que fins ara s'han publicat de l'edició crítica de la seva obra», va anotar el biògraf.

Un gran corpus al qual s'havia de posar ordre i, malgrat el qual, «Esprui continua sent un desconegut per al gran públic». Entre els motius esgrimits figuren «el purgatori pel qual han de passar els autors morts, l'entronització com a poeta nacional que el va fer antipàtic a les noves generacions, i la

Agustí Pons va departir dijous amb els assistents a la trobada que va tenir lloc a la Llibreria Petit Parcir

seva consideració de clàssic, que el confina a un racó poc agraït».

Per espigolar el gra de la palla i deixar clar que «Esprui no és complicat ni opac, sinó transparent», Pons va emprendre el repte cercant els trets de personalitat del perso-

natge i les influències de la seva obra, entre les quals la càbala jueva. Després del daltabaix que li va causar la Guerra Civil Espanyola, Esprui va creure perduda la batalla de la llengua, però la reacció del país a la seva obra va ajudar a re-

generar l'esperança. «El seu enterrament va ser multitudinari, i no va ser el d'un vençut sinó el d'un vencedor. Als anys 40 va creure que no tot estava perdut i va ajudar amb el seu treball a girar la truita», va remarcar Agustí Pons.

El «Cyrano» on participa l'actor Jordi Figueras torna a la Biblioteca de Catalunya

PAU CORTINA/ACN | BARCELONA

■ L'èxit del muntatge de *Cyrano de Bergerac* de la Perla 29, dirigit per Oriol Broggi i protagonitzat per Pere Arquillué a la Biblioteca de Catalunya (Barcelona), s'ha anat reproduint allà on s'ha representat l'obra, a Catalunya i a Madrid. Per això l'espectacle, en que participa l'actor manresà Jordi Figueras, torna avui allà on va néixer i per un període de sis setmanes. Amb espectacles com aquest i l'acclamat *Incendis*, la companyia viu un moment dolç.

Oriol Broggi creu que, després d'haver omplert la Biblioteca de Catalunya durant nou setmanes la darrera temporada, després d'haver girat per Catalunya amb el mateix resultat i d'haver fet temporada al Teatro Valle Inclán de Madrid -amb una versió traduïda al castellà-, «valia la pena» reprendre el *Cyrano*. És un fet prou excepcional reestrenar una obra al mateix lloc i amb el mateix repar-

timent només un any després, reconeix el director de la producció, per be que es tracta d'un fenomen similar al d'*Incendis*, dirigida per ell mateix, i que es va reestrenar al Teatre Romea en les mateixes circumstàncies.

El muntatge, amb traducció de Xavier Bru de Sala (també al castellà), ha deixat el llistó molt alt respecte l'històric *Cyrano de Bergerac* que Josep Maria Flotats va realitzar ja fa més d'un quart de segle. Així ho valoren el propi Bru de Sala, Pere Arquillué i Oriol Broggi. L'actor admet que va ser una «jugada difícil i arriscada des del primer moment», i que va acceptar perquè la proposta venia de Broggi i La Perla 29, i perquè li va agradar la traducció. Per l'actor, interpretar *Cyrano* ha estat una experiència «gairebé vital» i que l'ha fet trobar «una empatia amb el públic» i una «inconsciència, alegria i il·lusió» de fer teatre que no sentia actuant des que tenia quinze anys.

Aconsegueix el tall perfecte

Regió7 t'ofereix un joc de ganivets de cuina i accessoris d'acer inoxidable, format per 9 peces

Col·lecció de ganivets de disseny japonès HOWARD CARTER

Per només
2,90€
+ EL DIARI
AL TEU QUIOSC

Novena entrega,
dissabte 16
TISORES DE
TRINXAR

CADA DISSABTE UNA NOVA ENTREGA AL TEU QUIOSC

SUBSCRIPTOR: pots aconseguir els **GANIVETS i/o ACCESSORIS** presentant el carnet del Club a quiosc o a les nostres oficines i pagant 2,90 €. Més informació al 93 877 22 33.